

CONVERSES

Joaquim Soler

PSICÒLEG

?

Vostè és doctor en Psicologia. Quan va decidir que volia dedicar-se a aquesta professió?

Durant el COU dubtava entre Econòmiques i Psicologia. Afortunadament vaig triar la segona opció. Econòmiques se m'hagués donat molt malament perquè en càlcul sóc fatal.

Actualment coordina la Unitat de Trastorn Límit de la Personalitat de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau. Quan va començar a interessar-se pels trastorns de la personalitat?

L'any 2000 vaig anar als Estats Units a formar-me en teràpia dialèctica conductual. De fet, vaig ser un dels primers espanyols a formar-m'hi i la vaig implantar a l'Hospital de Sant Pau. La Unitat de Trastorn Límit de la Personalitat funciona amb aquesta teràpia i sóc el president de l'associació espanyola. Fins aquell moment havia fet recerca en depressió i aleshores vaig començar a fer-ne en trastorns de la personalitat. Ara sóc membre de la junta de l'European Society for Studies of Personality Disorders. Durant tota la meva carrera he intentat investigar aquest món.

Per què aquest i no un altre camp de treball?

En aquell moment el tema dels trastorns de personalitat semblava emergent. Hi havia un interès en aquella àrea. Semblava que tenia futur i des de l'Hospital de Sant Pau vam decidir invertir en recerca i terapèutica en aquesta àrea, sobretot en el Trastorn Límit de la Personalitat (TLP), que és el trastorn de la personalitat més freqüent i greu. És el que va associat a taxes de mortalitat més altes. Un 10% dels que el pateixen mor per suïcidi i un 70% ho intenta. El TLP és la combinació d'una altíssima hipersensibilitat emocional i impulsivitat. Això és un còctel letal. És com treure els frens a un Ferrari.

Com es pot detectar un trastorn de la personalitat?

Normalment, un trastorn de la personalitat provoca un grau de desadhesió social. És una forma de fer, de pensar i de sentir que s'allunya de la mitjana, en el sentit que són persones sovint classificades com a particularment rares o problemàtiques. Són caràcters que tendeixen a donar respostes inesperades i molt marcades en una certa direcció. Tots coneixem persones que tenen una elevadíssima visió d'elles mateixes. Quan aquesta elevadíssima visió és extrema i et porta problemes en el teu dia a dia, aleshores tens un trastorn de la personalitat narcisista. En el fons, els trastorns de la personalitat són trets de personalitat exagerats que et porten problemes d'adaptació social.

Què els causa?

El TLP, com molts altres, demana entorns d'infància problemàtics, que dificulten que aprenguis

a regular les emocions, però la impulsivitat o el neuroticisme (la tendència caracterial a la inestabilitat emocional) són genètics. Hi ha una transmissió d'un 40-50% d'aquests paràmetres. No es pot dir que sigui únicament a causa d'un estrès postraumàtic infantil. Hi ha gent que és més biològica i gent que és més ambiental però moltes vegades és la combinació d'ambdós factors.

Com es tracten?

Depèn. El problema principal és que la majoria de persones amb un trastorn de la personalitat no volen que les tractis. Molts no ho veuen com un problema i no busquen ajuda. Molts tenen una visió que preserva molt el seu ego i això impedeix que una intervenció psicològica pugui ser efectiva. Només es poden tractar les persones que pateixen i atribueixen el seu patiment a la seva forma de fer i pensar. I aquestes són, sobretot, les persones amb trastorn límit de la personalitat o amb trastorns del clúster "C", és a dir, els que estan molt mediat per l'ansietat.

Creu que hi ha molts prejudicis entorn d'aquestes patologies?

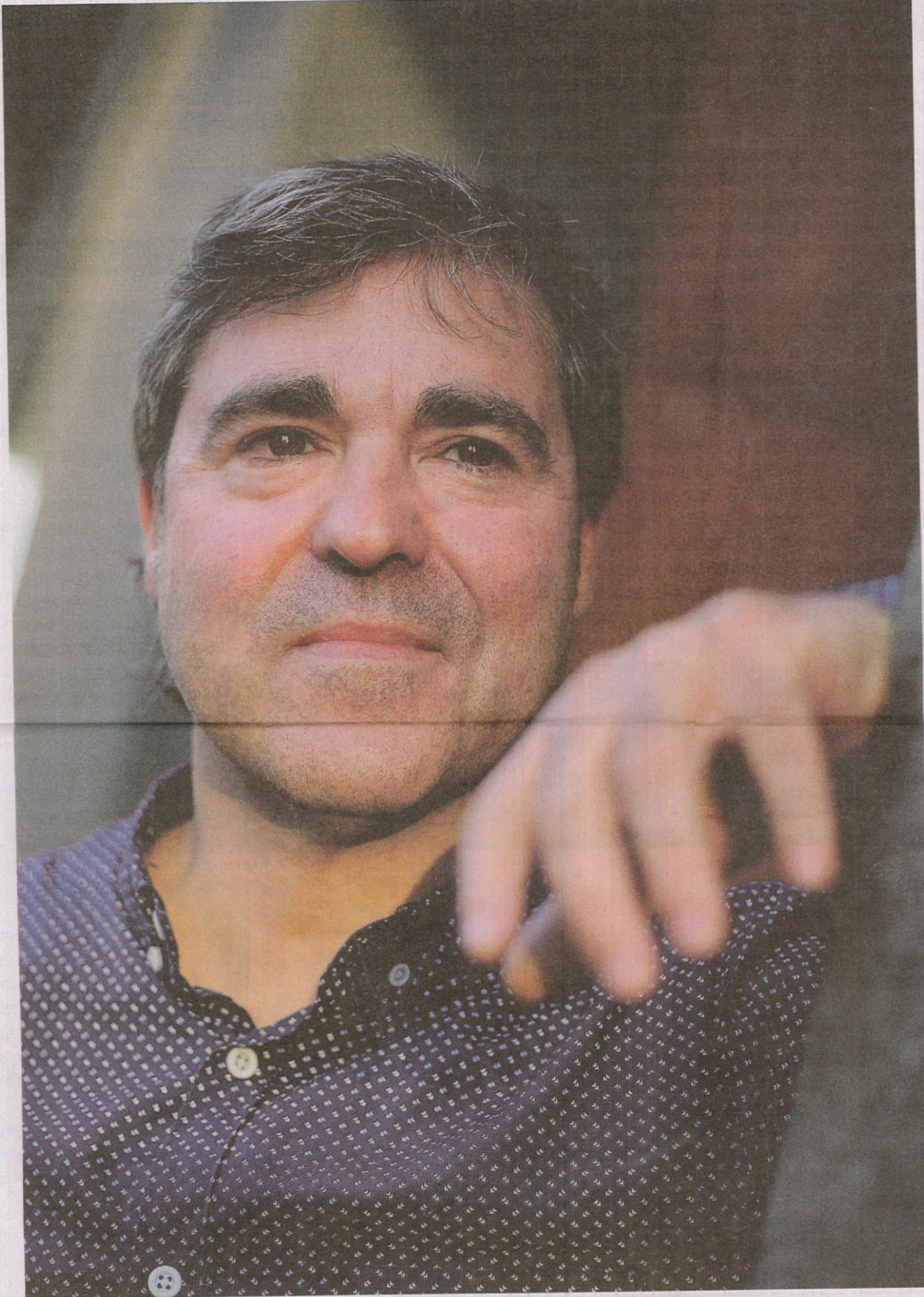
Sí, oi tant. Jo sempre dic als meus pacients que no diguin el que els passa. És molt millor dir que tens una depressió. Tothom ho entén, no hi ha una actitud pejorativa. Amb un trastorn de la personalitat, sí. En molts casos, la gent no ho entendre. A més, és probable que, a partir d'aquell moment, el que facis i els teus errors s'atribueixin al fet que tens un trastorn de la personalitat. Per tant, el meu consell és que no ho diguis. No hauria de ser així, potser no és políticament correcte però és molt més pràctic.

Què cal fer per canviar aquesta percepció?

S'ha d'educar la societat sense exposar el pacient. Amb altres trastorns com la depressió o, en menor grau, l'esquizofrènia, aquesta imatge negativa ha anat canviant. Amb els trastorns de la personalitat ja hi arribarem però de moment continua sent un problema a nivell social.

Ara, amb altres professionals, ha escrit un llibre que parla d'aquest tema. Què trobarà el lector a "Claves y enigmas de la personalidad. ¿Por qué soy así?"?

És un llibre pensat per a gent del carrer, per a un públic popular, no acadèmic. Per fer difusió dels trastorns de la personalitat, perquè la gent els conegui i n'hi hagi més consciència. Va dirigit a aquell a qui interressi el tema però també a aquell que pensi que pot tenir un trastorn de la personalitat o el que cregui que la seva parella en té un. Una de les coses que hem intentat incorporar són consells bàsics per saber què has de fer si tens un trastorn o si vius amb alguna persona que en té per anar en una direcció de correcció i no d'increment. //

«El TLP és com treure els frens a un Ferrari»

EXPERT EN EL TRASTORN LÍMIT DE LA PERSONALITAT. Joaquim Soler (Terrassa, 1970) és coordinador de la Unitat de Trastorn Límit de la Personalitat (TLP) de l'Hospital de la Santa Creu i Sant Pau, juntament amb el psiquiatre Juan Carlos Pascual. Plegats han coordinat també "Claves y enigmas de la personalidad. ¿Por qué soy así?", un llibre escrit per diversos experts en la matèria.